

Dosarul nr. 3ra-950/23
2-20112822-01-3ra-19092023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (G. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici)

DECIZIE

15 mai 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând recursul depus de Serviciul Vamal,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Eni Marian împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, persoană terță Otgon Ion, privind anularea ordinului, restabilirea în funcția deținută anterior, încasarea salariului restant, încasarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică,

împotriva deciziei din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Serviciul Vamal și s-a menținut încheierea și hotărârea instanței de fond

c o n s t a t ă :

La 14 septembrie 2020 Eni Marian a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova solicitând anularea ordinului nr. 797-p din 18.08.2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare - destituirea din funcție, restabilirea în funcția deținută anterior de inspector principal al Biroului Vamal Centru, încasarea salariului restant începând cu data de 22.08.2020, încasarea prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, în anul 2010 a fost angajat la Biroul Vamal Centru în calitate de inspector vamal, fiind încheiat contractul individual de muncă, care ulterior, a fost modificat prin semnarea între părți a acordurilor adiționale, prin ultima modificare fiind semnat acordul adițional nr. 3 din 16.10.2017 la contractul de muncă nr. 841 din 29.09.2016, reclamantul fiind angajat în funcția de inspector principal la postul vamal Tudora, Biroul Vamal Centru cu prelungirea contractului de muncă pînă la 04.10.2021.

A indicat reclamantul că, la 01.06.2019 a fost detașat la postul vamal Leușeni, Biroul Vamal Centru în baza dispoziției directorului Serviciului Vamal, unde a activat pînă la adoptarea ordinului contestat. La 18.08.2020 a fost adoptat ordinul nr. 797-p de către Sergiu Burduja, director al Serviciului Vamal, prin care s-a dispus aplicarea sancțiunii disciplinare - destituirea din funcție, ordinul emis fiindu-i adus la cunoștință la data de 22.08.2020.

A relatat reclamantul că, temei pentru aplicarea sancțiunii disciplinare, angajatorul a constatat că în cadrul controlului vamal pe direcția ieșire a mijlocului de transport cu n/î XKX 775 cu remorca n/î O090FC, la 28.05.2020, Marian Eni a ignorat și nu s-a conformat prevederilor Codului vamal, a Legii nr.1569 din 20.12.2002 și a hotărârii Guvernului nr. 1140 din 02.11.2005 și nu a folosit forme de control suficiente pentru asigurarea respectării legislației Republicii Moldova și a acordurilor internaționale la care aceasta face parte, în consecință a admis careva acțiuni/inacțiuni ce au adus atingere prestigiului Serviciului Vamal pe plan internațional.

Reclamantul consideră ordinul nr. 797-p din 18.08.2020 ca fiind emis ilegal, contrar prevederilor legii și pasibil de anulare, or, acesta nu explică și nu descrie în ce mod anume au fost ignorate prevederile actelor normative, nu indică prin ce procedee angajatorul a ajuns la concluzia că nu s-a conformat prevederilor actelor normative, precum și nu conține o descriere a acțiunilor sau inacțiunilor prin care ar fi atins prestigiul Serviciului Vamal pe plan internațional. În motivarea concluziilor formulate, angajatorul a utilizat rezultatele anchetei de serviciu inițiate în baza ordinului nr. 194-O din 02.06.2020, pornite în baza unei publicații apărute în data de 30.05.2020, pe pagina web a Poliției de frontieră Română, a unor informații cu privire la măsurile întreprinse de autoritățile României, în rezultatul cărora la frontiera de est a acestui stat au fost depistate bunuri de contrabandă, presupus transportate prin PVFI Leușeni (rutier), alte careva acte de procedură nu au fost acumulate.

A notat reclamantul că actul administrativ contestat - ordinul nr. 797-p din 18.08.2020, nu face trimitere la rezultatele examinării acțiunilor/inacțiunilor funcționarului vamal Marian Eni în cadrul ședinței comisiei de disciplină, respectiv, nu se bazează pe procesul-verbal al ședinței comisiei de disciplină precum și pe demersul președintelui comisiei de disciplină din cadrul Serviciului Vamal cu propunerile formulate de comisie pe marginea examinării pretinsei abateri disciplinare a funcționarului vamal Marian Eni, alte circumstanțe de fapt nefiind stabilite. Referitor la lipsa temeiului legal a actului administrativ contestat, susține că, din circumstanțele stabilite prin ordinul nr. 797-p din 18.08.2020, pe marginea pretinsei abateri disciplinare comise de Marian Eni, de către angajator a fost aplicată cea mai severă măsură de răspundere - destituirea din funcție.

Prin urmare, angajatorul nu a stabilit careva acțiuni ilegale sau inacțiuni în activitatea funcționarului vamal Marian Eni pe parcursul efectuării controlului mijlocului de transport cu n/î XKX 775 la 28.05.2020. La fel, nu au fost stabilite careva abateri de disciplină în activitatea funcționarului vamal Marian Eni în exercitarea atribuțiilor sale. Răspunderea disciplinară poate interveni doar în cazul constatării tuturor componentelor ale componentei delictului, inclusiv subiectul, obiectul, latura obiectivă, latura subiectivă precum și poate interveni doar pentru acelea acțiuni, care sunt expres prevăzute de lege și doar în caz dacă sunt constatate, cu respectarea ordinii legale, poate surveni răspunderea disciplinară.

A susținut că angajatorul nu a constatat în activitatea lui Eni Marian, circumstanțe care ar corespunde art. 41 alin. (4) și art. 51 alin. (2) din Legea 302 din 21.12.2019 cu privire la Serviciul Vamal, mai mult în urma anchetei de serviciu nu a fost adoptat nici un act de constatare, din care ar rezulta stabilirea cazului abaterii disciplinare, circumstanțelor comiterii acesteia, precum și a altor condiții necesare în vederea atragerii funcționarului vamal la răspundere disciplinară. Angajatorul nu a

adus motive de fapt și de drept în vederea aplicării sancțiunii disciplinare - destituirea din funcție, iar pe cale de consecință consideră actul administrativ ca fiind ilegal.

A menționat că angajatorul este îndreptățit să sancționeze disciplinar salariatul în ipoteza comiterii unei abateri disciplinare, iar aplicarea sancțiunilor disciplinare este un atribut inerent al angajatorului. Totodată, raportul juridic de răspundere disciplinară ia naștere în urma săvârșirii unei abateri disciplinare. Abaterea disciplinară este o faptă care constă într-o acțiune sau inacțiune săvârșită cu vinovăție de către salariat, prin care acesta a încălcat normele legale, regulamentul intern, contractul individual de muncă sau contractul colectiv de muncă, ordinele și dispozițiile legale ale conducătorilor ierarhici. Astfel, din aprecierea coroborată a materialului probator, însăși angajatorul nu a constatat în acțiunile reclamantului careva încălcări grave a disciplinei de serviciu în organul vamal. Prin urmare, lipsesc și temeiurile pentru aplicarea sancțiunilor disciplinare.

A relatat că din conținutul ordinului nr. 797-p din 18.08.2020, lipsesc careva referințe la acte preparatorii ce au stat la baza adoptării acestuia, inclusiv raportul anchetei de serviciu, procesul-verbal al comisiei de disciplină, demersul Președintelui comisiei de disciplină, precum și propunerea comisiei de disciplină privind aplicarea sancțiunii disciplinare - destituirea din funcție. Motivarea completă a actului administrativ trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute de art. 118 din Codul administrativ, iar descrierile secvențelor video de pe camerele de luat vederi din interiorul postului vamal Leușeni, direcția ieșire, nu este altceva de cât o mimare a respectării procedurii administrative premergătoare adoptării unui act administrativ defavorabil.

Consideră reclamantul că, odată ce însăși legiuitorul a statuat obligativitatea motivării complete a actului administrativ ca și condiție pentru recunoașterea legalității acestuia, la caz se constată că angajatorul nu s-a conformat acestei cerințe legale și nu a indicat în textul ordinului nr. 797-p din 18.08.2020 toate piesele procedurii administrative, premergătoare adoptării acestuia, în special, nu a indicat soluția comisiei de disciplină instituită în cadrul Serviciului Vamal, care urma să examineze pretinsa abatere disciplinară a funcționarului vamal Marian Eni.

A solicitat reclamantul anularea ordinului nr. 797-p din 18.08.2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare destituirea din funcție, restabilirea în funcția deținută anterior de inspector principal al Biroului Vamal Centru, încasarea salariului restant din 22.08.2020 până la data pronunțării hotărârii, încasarea prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea din 16 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Eni Marian (f.d. 136, vol. I).

Prin încheierea din 22 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Eni Marian împotriva hotărârii din 16 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, din motiv că apelantul nu a depus în termen legal motivarea cererii de apel (f.d. 177-178, vol. I).

Prin decizia din 03 noiembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul depus de Eni Marian și s-a menținut încheierea din 22 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 216-221, vol. I).

La data de 01 februarie 2022 avocatul Voleanschi Valerii, în interesele lui Eni Marian, a depus cerere de revizuire solicitând casarea hotărârii din 16 aprilie 2021 și transmiterea cauzei spre rejudecare în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 01 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, a fost admisă cererea de revizuire depusă de avocatul Voleanschi Valerii, în interesele revizuentului Eni Marian, s-a casat hotărârea din 16.04.2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, și s-a dispus rejudecarea cauzei, fiind atras în proces în calitate de persoană terță Otgon Ion.

S-a obligat terțul să prezinte instanței de judecată, referința cu privire la acțiunea în contencios administrativ și alte documente pe care le deține, inclusiv cele electronice (f.d. 46-49, vol. III).

Prin hotărârea din 14 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, a fost admisă parțial acțiunea în contencios administrativ înaintată de Eni Marian.

S-a anulat pct. 2 al Ordinului Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 797-p din 18.08.2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare - destituirea din funcție a reclamantului Eni Marian.

S-a dispus restabilirea lui Eni Marian în funcția de inspector principal, Biroul Vamal Centru.

S-a încasat din contul Serviciului Vamal al Republicii Moldova în beneficiul reclamantului Eni Marian salariul pentru absența forțată de la muncă, începând cu data de 22.08.2020 până la data restabilirii în funcție.

S-a încasat din contul Serviciului Vamal al Republicii Moldova în beneficiul reclamantului Eni Marian prejudiciul moral în mărime de 1 000 de lei.

În rest, pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate (f.d. 89, vol. III).

La data de 21 decembrie 2022 Serviciul Vamal a depus apel nemotivat, iar la data de 20 martie 2023 a depus cerere de apel motivată, prin care a solicitat casarea încheierii din 01 noiembrie 2022 și a hotărârii din 14 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă integral ca neîntemeiată acțiunea intimatului Eni Marian.

Prin decizia din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de Serviciul Vamal al Republicii Moldova, s-a menținut încheierea din 01 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani și hotărârea din 14 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani (f.d. 155, 156-172).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că, în contradictoriu cu informația parvenită de la autoritățile române privind lipsa unor probe concludente și pertinente care să ateste săvârșirea infracțiunii de contrabandă pe cazul dat sau care să demonstreze implicarea reclamantului în presupusele acțiuni de contrabandă invocate, organul vamal a ajuns la concluzia prin actul administrativ contestat că Eni Marian la data de 28.05.2020 nu a folosit forme de control suficiente pentru asigurarea respectării legislației Republicii Moldova și a acordurilor internaționale la care aceasta este parte și în consecință a admis careva acțiuni/inacțiuni ce au adus atingere prestigiului Serviciului Vamal pe plan internațional.

A opinat că ancheta de serviciu poartă un caracter formal și subiectiv, unde angajatorul, contrar principiului imparțialității, nu a manifestat o atitudine obiectivă și neutră față de funcționarul public cu statut special și nu a examinat sub toate aspectele, complet și obiectiv a tuturor circumstanțelor pe cazul dat, aceasta fiind una din sarcinile primordiale în cadrul anchetei de serviciu.

A mai invocat instanța de apel că, la baza ordinului de sancționare, precum și în actele anchetei de serviciu autoritatea, în concluziile sale s-a bazat pe informațiile parvenite de la autoritățile române, însă instanțele de judecată au anulat mai multe ordonanțe, în acest sens Serviciul Vamal contrar prevederilor Regulamentului aprobat prin Ordinul Serviciului Vamal nr.307 -o din 02.07.2018, nu au constatat vinovăția, scopul și motivele presupusei încălcări.

A mai reținut ca fiind corecte concluziile primei instanțe că ordinul de sancționare nu este unul motivat. Motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa.

Astfel, s-a stabilit că în urma emiterii actului administrativ contestat, reclamantul a fost privat ilegal de posibilitatea de a munci și, prin urmare, instanța de judecată corect a ajuns la concluzia de a admite parțial pretenția reclamantului de încasare a prejudiciului moral, în sumă de 1 000 de lei și a prejudiciului moral, acesta fiind compensat însuși prin faptul constatării de către instanța de judecată a ilegalității actului administrativ contestat.

Curtea de Apel Chișinău a respins ca fiind nefondat argumentul apelului că, hotărârea urmează a fi casată deoarece cererea de revizuire depusă de Eni Marian împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 16.04.2021 urma a fi respinsă ca inadmisibilă, iar instanța de fond nici nu urma să treacă la reexaminarea fondului litigiului.

În susținerea poziției sale a reținut că, într-adevăr, revizuirea este o cale de retractare a hotărârii și nu de reformare. În cadrul revizuirii, în baza unor temeiuri strict prevăzute de lege are loc redeschiderea procesului și aceste temeiuri trebuie să fie obiective, reale și legale, ce s-ar încadra în prevederile art. 449 din Codul de procedură civilă, de asemenea aceste temeiuri urmează a fi aplicate așa cum le-a determinat norma juridică respectivă.

De asemenea a mai invocat că prima instanță a ajuns la o concluzie corectă că în speță sunt aplicabile prevederile art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă, deoarece actul administrativ contestat - ordinul Serviciului Vamal RM nr.797-p din 18.08.2020, a fost emis atât în privința reclamantului, cât și în privința lui Otgon Ion, fapt ce denotă necesitatea atragerii ultimului în proces în calitate de terț, cu oferirea posibilității de a-și expune poziția în privința litigiului dedus judecătii.

Astfel, circumstanțele descrise denotă netemeinicia argumentului apelantului despre necesitatea anulării încheierii primei instanțe din 01 noiembrie 2022, prin care a fost admisă cererea de revizuire. Or, actul judecătoresc contestat este emis atât cu respectarea procedurii, cât și cu aplicarea corectă a normelor de drept.

Totodată, instanța de apel a făcut referire la cauza Otgon Ion vs Serviciul vamal privind anularea Ordinului nr. 797-p din 18.08.2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare - destituirea din funcție, unde instanțele de judecată au anulat ordinul de sancționare în partea reclamantului Otgon Ion, care de fapt a fost sancționat similar ca reclamantul Eni Marian în temeiul aceluiași Ordin cu nr. 797-p din 18.08.2020, pentru aceleași fapte și aceleași împrejurări.

La data de 24 iulie 2023 Serviciul Vamal, a declarat recurs nemotivat împotriva deciziei din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 175, vol. III), iar la 02 octombrie 2023 a depus motivarea recursului, solicitând admiterea cererii de recurs

casarea deciziei recurate, casarea încheierii din 01 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani și a hotărârii din 14 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani (f.d.176-183, vol. III).

În motivarea recursului recurentul a indicat că, decizia Curții de Apel Chișinău prin care a fost menținută în vigoare încheierea din 01 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care s-a dispus neîntemeiat și total lipsit de argumentare juridică, admiterea cererii de revizuire, este ilegală. Instanța de apel eronat a aplicat cadrul legal, aceasta urma să declare cererea de revizuire a lui Eni Marian ca fiind inadmisibilă, deoarece a fost depusă contrar prevederilor art. 448 și 449 din Codul de Procedură Civilă.

A relatat că, instanța de apel nu a dat apreciere acestui argument expus detaliat de către Serviciul Vamal și anume că cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre. La caz, instanța nu a avut nici un temei legal de a admite o astfel de cerere. Mai mult decât atât, să admită cererea de revizuire având la bază un temei ilegal și anume faptul neatragerii în calitate de terț a lui Ion Otgon.

A mai indicat recurentul că instanța a ignorat totalmente faptul că, hotărârea din 16 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost contestată cu apel la Curtea de Apel Chișinău. Prin încheierea din 22 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cererea de apel a fost declarată inadmisibilă. Încheierea data a fost contestată în ordine de recurs, și prin decizia din 03 noiembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost menținută. Prin urmare, în ordinea expusă de prevederile art. 448 din Codul de procedură civilă, soluționarea revizuirii urma a fi examinată de instanța care a menținut hotărârea contestată, la caz Curtea de Apel Chișinău.

Serviciul Vamal consideră că prin înaintarea cererii de revizuire nu s-a făcut decât să se utilizeze cu rea credință drepturile procedurale în scopul de a obține o nouă examinare a acțiunii, deși în privința acesteia era o hotărâre irevocabilă. Iar nefiind de acord cu soluția adoptată de către instanță, Eni Marian a încercat prin diferite căi să obțină o hotărâre în favoarea acestuia, în lipsă de temeiuri legale. Ca temei de revizuire în cererea înaintată au fost invocate prevederile art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, situație examinată și expusă prin încheierea din 23 februarie 2022 a Curții Supreme de Justiție.

Recurentul a menționat că conform prevederilor art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară dacă au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei. La caz, argumentele aduse de revizuent nu se încadrează în norma precizată. Or, acesta nu face referire la situații noi, care nu i-ar fi fost cunoscute la examinarea fondului cauzei. Sau hotărârea emisă în cauza Otgon, pe care își întemeiază Marian Eni cererea sa nu poate constitui temei de revizuire, mai mult decât atât hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani în cauza Ion Otgon nu constituie circumstanță esențială a cauzei, așa cum prevede norma precizată.

A remarcat recurentul că, la caz nu s-au constatat circumstanțe noi care nu i-ar fi fost cunoscute lui Marian Eni, așa cum opinează acesta în cererea de revizuire și cum a constatat instanța de apel. Sau lui Ion Otgon nu i-au fost lezate careva drepturi prin

emiterea hotărârii din 16 aprilie 2022, în speța în care acesta a contestat separat ordinul de sancționare în partea care îl viza și dispune de o hotărâre în acest sens.

A concluzionat recurentul că, instanțele inferioare nu au sesizat faptul că Eni Marian nu era în drept a depune cererea de revizuire, în ordinea stabilită de prevederile art. 447 lit. b) din Codul de procedură civilă. Deoarece, prevederile articolului nominalizat statuează că, cererea de revizuire poate fi depusă de persoanele care nu au participat la proces, dar care sânt lezate în drepturi prin hotărârea, încheierea sau decizia judecătorească.

Prin urmare, în cazul în care prin hotărârea adoptată ar fi fost lezate drepturile lui Ion Otgon, acesta era în drept a depune cererea de revizuire. Însă, nefiind lezat în drept, nu a depus o cerere în acest sens, iar instanța eronat a interpreta norma precitată și a admis cererea de revizuire depusă de Eni Marian, avînd ca argument drepturile încălcate ale lui Ion Otgon.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul depus de Serviciul Vamal, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat de către Curtea de Apel Chișinău la data de 11 iulie 2023, și a fost comunicat recurenților.

La data de 24 iulie 2023, Serviciul Vamal, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în termenul stabilit de art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (f.d. 119,120).

Alineatul (2) al art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), prevedea că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost notificată recurenților la data de 08 septembrie 2023.

La data de 02 octombrie 2023, Serviciul Vamal, a depus recursul motivat împotriva deciziei din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 176-183, vol. III).

Astfel, recursul depus de Serviciul Vamal, împotriva deciziei din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

La data de 02 octombrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs.

La data de 14 mai 2024, avocatul Voleanschi Valeri, în interesele lui Eni Marian, a depus referință la recursul declarat de către Serviciul Vamal, prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 193 alin. (3), (3¹) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători. În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.

Conform art. 247 din Codul administrativ, recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 245¹ alin.(1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului, au fost expuse cu suficientă claritate.

Examinând recursul și materialele dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul admisibil, care urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond și emiterea unei decizii noi, din considerentele ce urmează.

Conform art. 248 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, în urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: admite recursul, casează integral sau parțial hotărârea și/sau decizia și adoptă o nouă decizie.

În conformitate cu art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Aplicabile litigiului sunt și prevederile art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, care reglementează că, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La acest capitol, se rețin și dispozițiile art. 22 alin. (1) coroborat cu art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, care stipulează că, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Prin prisma alin. (2) și (3) al aceluiași articol, instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că unul dintre principiile procedurii de contencios administrativ potrivit art. 36 din Codul administrativ, constituie principiul supremației dreptului, care prevede că instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sunt considerate valori supreme și sunt garantate de stat. Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Instanța de recurs reiterează că conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Prin urmare, regulile stabilite în Codul de procedură civilă se aplică numai în completarea Codului administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 453, alin. (2) din Codul de procedură civilă, încheierea de admitere a cererii de revizuire se pronunță în camera de deliberare și se supune căilor de atac o dată cu fondul, în condițiile legii. Instanța de competența căreia este calea de atac asupra fondului **se expune, din oficiu**, asupra temeiniciei și legalității încheierii de admisibilitate a revizuirii. Dacă încheierea de admitere a cererii de revizuire se casează, instanța admite calea de atac, casând, din oficiu, și actul de dispoziție emis ca urmare a reexaminării cauzei după revizuire.

Examinând recursul declarat de Serviciul Vamal, prin prisma argumentelor invocate de către recurent și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa încheierea din 01 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Luând în considerare specificul cauzei deduse judecății și reieșind din prevederile menționate supra, instanța de recurs inițial se va expune cu privire la încheierea din 01 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a fost admisă cerere de revizuire depusă de către Eni Marian, reprezentat de avocatul Voleanschi Valeri împotriva hotărârii din 16 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Instanța de recurs învederează că, în sensul Capitolului XXXIX din Codul de procedură civilă, revizuirea face parte din categoria căilor extraordinare de atac, de retractare, prin intermediul căreia se poate obține desființarea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecății în cazurile expres determinate de lege.

Completul de judecată relevă că revizuirea unei hotărâri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărârii,

intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 din Codul de procedură civilă.

În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către instanța de apel a normelor de drept material și procesual, în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat. Or, nu poate fi revizuită o hotărâre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

La caz, drept temei la înaintarea cererii de revizuire Eni Marian, reprezentat de avocatul Voleanschi Valeri a invocat prevederile art. 449 lit. b) și c) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei, lit. c) instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Cu referire la temeiul cererii de revizuire în baza art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, aceasta a fost deja examinată și respinsă ca inadmisibilă prin încheierea din 23 februarie 2022 a Curții Supreme de Justiție (f.d. 18-22, vol.2).

Prin urmare, Completul de judecată reține că revizuentul, Eni Marian, reprezentat de avocatul Voleanschi Valeri, a invocat ca temei al cererii de revizuire a hotărârii din 16 aprilie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, depusă la 01 februarie 2022, prevederile art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă, și anume faptul că, cauza a fost examinată fără a fi atras în proces colegul de serviciu al revizuentului, Ion Otgon, care a fost sancționat prin același act administrativ și pentru aceleași fapte.

Astfel, soluția instanței de fond pronunțată prin hotărârea din 16 aprilie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a fost admisă cererea de revizuire, a fost bazată pe faptul că prin actul judecătoresc menționat, s-a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces, ceea ce constituie temei de revizuire potrivit art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că în speță nu sunt întrunite cerințele impuse de legiuitor pentru admisibilitatea cererii de revizuire, potrivit art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 447 din Codul de procedură civilă, sânt în drept să depună cerere de revizuire: părțile și alți participanți la proces; **persoanele care nu au participat la proces, dar care sânt lezate** în drepturi prin hotărârea, încheierea sau decizia judecătorească; Agentul guvernamental, precum și subiecții menționați la lit. a) și b) din prezentul articol, în cazurile prevăzute la art.449 lit. g) și h).

Drept urmare, celor invocate supra, Completul menționează că, cererea de revizuire împotriva hotărârii din 16 aprilie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost depusă de către Eni Marian, reprezentat de avocatul Voleanschi Valeri, fiind invocat motivul că s-a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanei care nu a fost implicată în proces.

La acest capitol, instanța de recurs remarcă că, lui Ion Otgon nu i-au fost lezate careva drepturi prin emiterea hotărârii din 16 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, deoarece acesta a contestat separat ordinul de sancționare și dispune de o hotărâre irevocabilă în acest sens.

Astfel, Completul de judecată constată că, în cazul în care prin hotărârea din 16 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, ar fi fost lezate drepturile lui Ion Otgon, acesta avea și era în drept de a depune cerere de revizuire în baza art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă. Or, instanța de fond eronat a aplicat normele dreptului procedural, prin admiterea cererii de revizuire depuse de Eni Marian, reprezentat de avocatul Voleanschi Valeri, ca fiind, precum că, încălcate drepturile lui Ion Otgon, prin neatragerea acestuia în proces.

De altfel, Completul de judecată consideră că, analiza în fond a procesului, în baza acestor constatări ale instanței de fond, este inadmisibilă, deoarece nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă.

Mai mult ca atât, Completul menționează că hotărârea din 16 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, revizuirea căreia a fost admisă prin încheierea din 01 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost contestată cu apel la Curtea de Apel Chișinău și prin încheierea din 22 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cererea de apel a fost declarată inadmisibilă. Drept urmare, încheierea din 22 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost contestată în ordine de recurs, și prin decizia din 03 noiembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost menținută.

Aceste circumstanțe indubitabil nu pot constitui temei al revizuirii prevăzut de art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă - instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată consideră că înaintarea unei asemenea cereri de revizuire, în asemenea împrejurări, este una neîntemeiată și care duce la neglijarea principiului securității raporturilor juridice care presupune respectul față de principiul lucrului judecat și care constituie încălcare a art.6 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Rezultând din cele expuse supra Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va respinge ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Eni Marian, reprezentat de avocatul Voleanschi Valeri, împotriva hotărârii din 16 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și va casa încheierea din 01 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În continuare, având în vedere anularea încheierii de revizuire din 01 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în conformitate cu prevederile art. 453 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată subsecvent, va dispune casarea din oficiu a actului de dispoziție emis ca urmare a reexaminării cauzei după revizuire, și anume a deciziei din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 16 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Ținând cont de considerentele de mai sus, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Serviciul Vamal, cu casarea încheierii din 01 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a deciziei din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 16 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În conformitate cu art. 248, alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Serviciul Vamal, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Eni Marian împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, persoană terță Otgon Ion, privind anularea ordinului, restabilirea în funcția deținută anterior, încasarea salariului restant, încasarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Se casează încheierea din 01 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, decizia din 11 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 16 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, emise în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Eni Marian împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, persoană terță Otgon Ion, privind anularea ordinului, restabilirea în funcția deținută anterior, încasarea salariului restant, încasarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică și se pronunță o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care se declară inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Eni Marian, reprezentat de avocatul Voleanschi Valeri, împotriva hotărârii din 16 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc